

KOMUNIKAT PRASOWY nr 111/23

Luksemburg, 22 czerwca 2023 r.

Opinia rzecznik generalnej w sprawie C-281/22 | G.K. i in. (Prokuratura europejska)

Transgraniczne postępowania przygotowawcze prowadzone przez Prokuraturę Europejską (EPPO): rzecznik generalna Tamara Ćapeta doradza Trybunałowi, aby orzekł, że zakres kontroli sądowej przeprowadzanej w państwie członkowskim, w którym działa pomocniczy delegowany prokurator europejski, powinien ograniczać się do zagadnień proceduralnych

EPPO stanowi wysoce zaawansowany system wzajemnego uznawania z wbudowanymi mechanizmami gwarantującymi ochronę praw podstawowych

Prokuratura Europejska (EPPO) posiada uprawnienia w zakresie prowadzenia dochodzeń i ścigania przestępstw naruszających interesy finansowe Unii. W omawianej sprawie do Trybunału po raz pierwszy zwrócono się o wykładnię aktu prawnego ustanawiającego ten organ i określającego zasady jego funkcjonowania, mianowicie rozporządzenia w sprawie EPPO.

W tej sprawie szereg osób fizycznych i prawnych zostało oskarżonych o stworzenie szeroko zakrojonego systemu importu do Unii Europejskiej z Bośni i Hercegowiny biodiesla, który zgodnie z ich twierdzeniami miał być produkowany ze zużytego oleju spożywczego. Ów „zużyty olej spożywczy” miał zostać sprowadzony wcześniej do Bośni i Hercegowiny ze Stanów Zjednoczonych. Istnieje jednak podejrzenie, że ten biodiesel został wyprodukowany już w Stanach Zjednoczonych bez żadnych pośrednich etapów przetwarzania lub produkcji w Bośni i Hercegowinie. EPPO prowadzi za pośrednictwem delegowanego prokuratora europejskiego (w Niemczech) postępowanie przygotowawcze w sprawie podejrzenia o składanie fałszywych oświadczeń i doprowadzenie w ten sposób do utraty przychodów w wysokości około 1 295 000 EUR. Ta podnoszona szkoda należy do zakresu interesów finansowych Unii, a tym samym podlega jurysdykcji EPPO.

Choć główne postępowanie przygotowawcze toczy się w Niemczech, EPPO uznała za konieczne wszczęcie transgranicznego postępowania przygotowawczego w Austrii. W związku z tym prowadzący sprawę (w Niemczech) delegowany prokurator europejski przekazał pomocniczemu delegowanemu prokuratorowi europejskiemu (w Austrii) do wykonania czynności przeszukania i zajęcia mienia oskarżonych.

Zgodnie z prawem austriackim przeprowadzenie takiej czynności w ramach postępowania przygotowawczego wymaga jednak uprzedniej zgody organu sądowego. Pomocniczy delegowany prokurator europejski uzyskał zatem sądowe nakazy przeszukania i zajęcia dokumentów i sprzętu komputerowego, które miały potencjalnie obciążający charakter.

1 grudnia 2021 r. oskarżeni wnieśli do wyższego sądu krajowego w Wiedniu zażalenia skierowane przeciwko nakazom przeszukania zatwierdzonym przez cztery sądy austriackie. Podnoszą oni, że zatwierdzone czynności

przeszukania i zajęcia nie były ani niezbędne, ani proporcjonalne.

Wyższy sąd krajowy postanowił zwrócić się do Trybunału z pytaniami pozwalającymi na ustalenie, czy jest uprawniony do przeprowadzenia pełnej kontroli (do której przystąpiłby w sytuacji o charakterze wyłącznie wewnętrznym), czy też taka kontrola powinna ograniczać się wyłącznie do zagadnień proceduralnych związanych z wykonywaniem tego rodzaju czynności w ramach transgranicznego postępowania przygotowawczego.

W wydanej dziś opinii rzecznik generalna Tamara Čapeta, po rozważeniu możliwych wariantów interpretacyjnych, jakie mógłby przyjąć Trybunał, oraz wzięwszy pod uwagę skuteczność, z jaką działa EPPO, a także ochronę praw podstawowych, zaproponowała Trybunałowi, aby orzekł w sposób następujący: **rozporządzenie w sprawie EPPO należy rozumieć w ten sposób, iż zezwala ono sądowni państwa członkowskiego pomocniczego delegowanego prokuratora europejskiego (w tym wypadku w Austrii) na przeprowadzenie kontroli wyłącznie aspektów związanych z wykonaniem czynności w ramach postępowania przygotowawczego przy jednoczesnym zaakceptowaniu dokonanej przez prowadzącego sprawę delegowanego prokuratora europejskiego (w tym wypadku w Niemczech) oceny, z której wynika, że ta czynność jest uzasadniona.**

Rzecznik generalna zauważyła przede wszystkim, że rozporządzenie w sprawie EPPO jedynie w części reguluje prowadzone przez EPPO postępowania. Co ważne, milczy ono w kwestii, czy przeprowadzenie czynności w ramach transgranicznego postępowania przygotowawczego wymaga uprzedniej zgody organu sądowego, i pozostawia ją w gestii prawa karnego państw członkowskich.

Rzecznik generalna podkreśliła również, że EPPO została pomyślana jako skuteczny mechanizm zwalczania przestępstw godzących w interesy finansowe Unii.

Pełna kontrola sądowa w państwie członkowskim pomocniczego delegowanego prokuratora europejskiego spowodowałaby, że prowadzone przez EPPO transgraniczne postępowania przygotowawcze przekształciłyby się w system mniej skuteczny aniżeli zamierzono. Podział zadań dotyczący zgody organu sądowego, zgodnie z którym sąd państwa członkowskiego pomocniczego delegowanego prokuratora europejskiego może przeprowadzić kontrolę odnoszącą się wyłącznie do aspektów związanych z wykonaniem czynności w ramach postępowania przygotowawczego, nie pozostaje w sprzeczności z brzmieniem rozporządzenia w sprawie EPPO i lepiej odpowiada jego celowi, którym jest stworzenie skutecznego systemu zwalczania przestępstw naruszających interesy finansowe Unii.

Zdaniem rzecznik generalnej takie rozwiązanie, które wynika z faktu, że EPPO stanowi bardziej zaawansowany instrument wzajemnego uznawania, chroni również prawa podstawowe podejrzanych i oskarżonych w transgranicznych postępowaniach przygotowawczych, zwłaszcza z perspektywy szerszego systemu ustanowionego rozporządzeniem w sprawie EPPO.

W szczególności rozporządzenie w sprawie EPPO przewiduje szereg mechanizmów gwarantujących ochronę praw podstawowych. Należą do nich na przykład mechanizm komunikowania się przez prowadzącego sprawę i pomocniczego delegowanego prokuratora europejskiego po przekazaniu do wykonania czynności w ramach transgranicznego postępowania przygotowawczego; konkretny wykaz praw osób podejrzanych i oskarżonych w postępowaniach prowadzonych przez EPPO; oraz obowiązek zapewnienia przez państwa członkowskie środków odwoławczych od wydawanych przez EPPO aktów proceduralnych.

A zatem zezwolenie sądowni państwa członkowskiego pomocniczego delegowanego prokuratora europejskiego na przeprowadzenie kontroli wyłącznie aspektów związanych z wykonaniem czynności w ramach postępowania przygotowawczego zapewnia skuteczne wykonywanie zadań przez EPPO i nie zagraża ochronie praw podstawowych.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych

w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu przedłożenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Pozostańmy w kontakcie!

